

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Мр Гордана Тодорић
ПОЕТИКА ПОСТМОДЕРНИЗМА
У ДРАМАМА АЛЕКСАНДРА ПОПОВИЋА
(КЊИЖЕВНИ ПОСТУПЦИ, ДЕКОНСТРУКЦИЈА ТЕМЕЉНИХ ОБРАЗАЦА, НОВО
ЧИТАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију 20.05.2016. Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: Др Сава Дамјанов, редовни професор за ужу научну област Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, у звање редовног професора изабран 16. 11. 2006, Филозофски факултет у Новом Саду (ментор); Др Гојко Тешић, редовни професор за ужу научну област Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности од 24. 12. 2010. године, Филозофски факултет у Новом Саду Др Александар Јерков, ванредни професор, за ужу научну област Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 11. 01. 2011. године, Филолошки факултет Београд, члан комисије.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Слађана, Лазар, Илић
2. Датум и место рођења, општина, република: 17.05. 1974, Краљево, Србија
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 8.04.2005, Филолошки факултет у Београду, <i>Моралистичке идеје у поезији Јована Стерије Поповића</i>
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Наука о књижевности - српска књижевност
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<i>Типови фантастике у прози Радована Белог Марковића</i>

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Дисертација садржи 196 страница, и уз *Увод* и *Закључак* који је уоквирују, подељена је на две веће целине (*Глава I*, стр.17-129 и *Глава II*, стр.129-171). У првом одељку, кандидаткиња анализира општије теоријске категорије фантастичког дискурса које се могу препознати у прози Радована Белог Марковића (од фантастичних ликова, преко онтологије фантастичних светова, па до „језичке фантастике“ по којој је поменути аутор специфичан); други одељак посвећен је семантичким аспектима фантастике и њене типологије, у контексту основне тематске преокупације самога рада. На крају је предочен списак коришћене литературе (стр.181-196). Комисија констатује да је већ самом структуром садржаја рад постављен на добре научне темеље, што даје додатну вредност његовом даљем тексту.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Промишљајући на почетним страницама рада водеће домаће теоријске описе и дефиниције књижевне фантастике, колегиница Илић се опредељује за приступ који је најадекватнији самој грађи њене дисертације. Пошто се проза Радована Белог Марковића с једне стране ослања на традиционалне фантастичке парадигме, а с друге их модернизује или пак улази у просторе најсавременије, постмодерне фантастике, нормално је да се њена истраживачка интересовања одвијају истовремено и у књижевноисторијском и у књижевнокритичком смеру. Посебно су у том смислу важна кандидаткињина разматрања тзв. хорор фантастике која је данас поново популарна захваљујући превасходно филмској уметности (иако се изворно везује за предромантизам и енглески готски роман 18.века), односно проблематике страха и језе на које циља њена рецепција. Такође су инспиративне и тезе о „сукобу светова“ („стварног“ и „натприродног“) у Марковићевој прози, која и у том контексту показује своју суштинску актуелност, иако је наведени контраст у литератури ове врсте присутан одавно, тачније - од њеног настанка. На ово се надовезују анализе других важних детерминанти фантастичког дискурса, при чему бисмо посебно истакли улазак у сложено проблематику односа књижевне фантастике и лирског, али и фантастике која се реализује у микројезичким просторима текста - што су пресудна поетичка обележја аутора којим се Илићева у дисертацији бави.

Тематско-садржинске и типолошке интерпретације фантастичних светова у прози Радована Белог Марковића концепцијски осмишљено се надовезују у *Глави II* на

претходна промишљања, тако да је логично што управо ту овај докторски рад досеже вредносне врхунце. Пажње је вредно и научно подстицајно настојање Слађане Илић да - поштујући досадашње теоријске увиде - успостави нову типолошку мапу књижевне фантастике, адекватну делу које је у фокусу њеног истраживања (поглавља: *Десакрализована фантастика, Фантастика меланхолије и досаде, Фантастика предмета, Фантастика природе, Фантастика смрти, Фантастика мнимих бића* и т.д). С правом закључујући да иако ни једно Марковићево дело у целости не припада сфери фантастичког дискурса, кандидаткиња ипак истиче како су елементи тог дискурса толико аутентични и специфични да представљају истинску иновацију српске књижевности у контексту токова фантастике. Може се рећи да је овакво проширење истраживачке перспективе (од дела Радована Белог Марковића ка савременој српској књижевности, али и ка теоријским дилемама које фантастика у науци о књижевности имплицира) донело вредне резултате и занимљиве увиде, који ће – сигурни смо – бити релевантни у будућим литерарним анализама и радовима који се тичу наведене тематике.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

1. Илић, Слађана (2001): „Литерата са овога и онога света: Радован Бели Марковић: Лимунација у Ћелијама, Београд, 2000“, *Градина: часопис за књижевност, уметност и друштвена питања*, год. 36, бр. 1/2 (2001), стр. 206–209.
2. Илић, Слађана (2002б): „Некакво треперење. Рђаве намере незнаног хроничара: Р. Б. Марковић, *Кнез Мишкин у Белом Ваљеву*, Народна књига, Београд, 2002“, *Књижевни лист*, год. I, бр. 4 (1. новембар 2002), стр. 8.
3. Илић, Слађана (2002а): „Отеклина у огледалу“, *Летопис Матице српске*, год. 178, књ. 470, св. 1/2 (јул-авг. 2002), стр. 163–169.
4. Илић, Слађана (2003): „Идентичност одраза: Борхес – Р. Б. Марковић“, *Књижевност: месечни часопис* год. [48], књ. [97], св. 10/12 (2003), стр. 1271-1275
5. Илић, Слађана (2005г): “Повест о лудој кући“, *Кораци: часопис за*

- књижевност, уметност и културу*, год. 38, књ. 35, св. 1/2 (2005), стр. 153–156.
6. Илић, Слађана (2008а): „Фрагменти о лирском у прози Радована Белог Марковића“, у: *Зборник 24. књижевних сусрета Савремена српска проза*, 9-10. новембар 2007., Трстеник [главни и одговорни уредник Верољуб Вукашиновић], стр. 187-205. Трстеник: Народна библиотека „Јефимија“.
 7. Илић, Слађана (2009а): „Вампирске приче Милована Глишића и Радована Белог Марковића“ у: *Глишић и Домановић: 1908–2008* (примљено на II скупу Одељења језика и књижевности од 24. II 2009. године, на основу реферата академика Светозара Кољевића и дописног члана Наде Милошевић-Ђорђевић); уредник Светлана Велмар-Јанковић; стр. 475–482. Београд: САНУ.
 8. Илић, Слађана (2009б): „Туга и смрт у романима Радована Белог Марковића: Симпозијум поводом тридесет година књижевног рада Радована Белог Марковића, Ваљево 2007“, у: *Проза Радована Белог Марковића: зборник*, уредник Радивоје Микић, стр. 141–147. Ваљево: Матична библиотека "Љубомир П. Ненадовић".
 9. Илић, Слађана (2012): „Бескрајни спискови у прози Радована Белог Марковића“, у *Вељкови дани 2011: Књижевни погледи Вељка Петровића; Књижевни портрет Радована Белог Марковића: зборник саопштења* [уредник Радивој Стоканов], стр. 94–106. Сомбор: Вељкови дани и Градска библиотека "Карло Бијелицки".
 10. Илић, Слађана (2015): „Злостављачи и злостављани у делу Радована Белог Марковића“, *Бдење: часопис за књижевност, уметност и културну баштину*, Сврљиг, број 44, година XIII, април – јун, 2015, стр. 90–115. <http://kcsvrljig.rs/wp-content/uploads/2015/07/Bdenje-44.pdf>

<p>VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА</p> <p>Из претходно реченог, није тешко закључити који су најважнији резултати ове докторске дисертације: они почивају пре свега и изнад свега на реинтерпретацији и ревалоризацији фантастичког тока српске књижевности кроз призму опуса једног од најнеобичнијих савремених српских писаца. На тај начин колегиница Илић, с једне стране, показује да традиција може остати жива ако се квалитетно обнови у актуелној литерарној пракси, а с друге стране истиче неправедно занемарене вредности самог Радована Белог Марковића, које су засноване и на његовој специфичној модернизацији традиционалних парадигми. Закључци до којих је кандидаткиња дошла уверавају нас да анализирани видови српске књижевности представљају и типолошки и вредносно респектабилан ток, барем онолико колико су то представљали многи до сада (пре)форсирани токови, а истовремено и ток који открива једно другачије, мање познато, неканонизовано лице наше уметничко-језичке стварности. С друге стране, ова докторска дисертација биће од важности колико у ужем литерарном толико и у ширем културолошко-антрополошком контексту (који је иманентан самој природи фантастике!), што није чест случај када се ради о истраживањима из области науке о књижевности. Тако је Слађана Илић још једном потврдила да је иновативност истраживачке перспективе (уз респектабилно познавање грађе!) супериорна у односу на помодне литерарне методологије – што је такође драгоцен резултат и својеврсна смерница за даља проучавања историје српске књижевности и културе.</p>
<p>VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА</p> <p>НАПОМЕНА: Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.</p> <p>Може се рећи да је начин приказивања и тумачења апсолутно примерен теми, при чему посебну вредност видимо у томе што је кандидаткиња складно укомпоновала саму грађу и научни апарат, тако да је рад писан компетентно и акрибично, а истовремено атрактивно за читање (што је иначе ретка врлина у науци о књижевности). У том смислу приступ и интерпретације колегинице Илић оцењујемо НАЈПОЗИТИВНИЈЕ</p>
<p>IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p> <p>НАПОМЕНА: Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање.</p>
<p>1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА</p>
<p>2. Да ли дисертација садржи све битне елементе ДА</p>
<p>3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци Ова докторска дисертација представља оригиналан допринос науци о српској књижевности већ самом чињеницом да изнова «открива» и реafirмише не само опус Радована Белог Марковића, него и фантастику у историји српске књижевности. У том смислу она се придружује оним најређим подухватима у које се упушта наша литерарна критика и историографија: да смело уђе у ново читање «савремене традиције» и покуша – онолико колико је то утемељено – проширити и променити њену слику. Увиди до којих је кандидаткиња дошла бавећи се делима једног писца отварају научно оправдано питање о томе колико је данашња слика наше књижевности краја 20. и почетка 21. века потпуна и колико још има аутора и феномена који заслужују слична, модернија читања и интерпретацију.</p>
<p>4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Ова докторска дисертација НЕМА недостатака.</p>

X ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана
ДА
- да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни, односно измени) или
- да се докторска дисертација одбија
-

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Сава Дамјанов

Проф. др Гојко Тешић

Проф. др Александар Јерков

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење, односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.